

взелъ да се распорежда по своеволие и на пукъ на учителъ Захарій [Круша] довелъ другъ дѣлскалъ, Николаки, настоящи грѣкъ, който, като взелъ управлението, изхвърлилъ българския языкъ изъ горните класове и замѣстилъ съ елинския. Съ учителъ Захария грубо се отнасалъ, само да се принуди да си даде оставката. Мелети се ималъ за независимъ, въ необузданото си поведение напредва и напредва. Това глѣдайки, гражданитѣ излѣзли отъ търпѣние, съгласили се съ другите народности и съ турците, съставляватъ единъ общъ обвинителенъ магзаръ, очертаятъ всичките му вини, 5 души отъ по първите граждани сами го занисатъ въ Ц-градъ, за да се оплачатъ и вручатъ на самия султанъ, който да ги отърве отъ деспотизма на Мелетий.

Нъ, уви! По голѣмо злополучие работата се усложнила, защото Вселенски патриархъ и самия султанъ му били крѣпки защитници, като обвинявали софиянцитѣ, защо не щатъ добрия си пастиръ и даскалъ Николаки. Отворило са дѣло и съ много трудове и разноски едва следъ 2 год. могли да се избаватъ отъ пастира си, комуто гласъ не знаятъ.

Това се случило на 1849 год. Чадолюбивата майка Вселенска патриаршия, за да ни не остави безъ овчаръ, който да варди стадото отъ вълци, проводила другъ владика, снаженъ, веселъ, здравъ, беловласатъ, на име Паисий, отъ прочутия типъ „сребролюбецъ“. Той, като дошелъ, явява се прѣдъ своето паство кротѣкъ, незлобивъ, съ двѣте рѣцѣ благославя, т. е. съ майсторската си опитностъ да може по отблизо да попиа и узнае ячка ли му е кожицата за стриженъ. Когато се настанилъ въ митрополията, не обърналъ внимание на прѣдшественника си Мелетий, който съ роскошността си надминувалъ великия садразамъ, съ конѣтъ му, пайтонете, зоологическата градина, подраздѣлена за мечета, еленчета, заячета и всекакъвъ видъ домашни птици и гжлжбе, нито на големата му свита, състояща отъ епископъ, архимандритъ, протосингелъ, архидияконъ, диякони, анагности, чибукчи, кафеджи, гавази, парамани, терзибаши, кюрчибаши и прочее... той съ единъ архидияконъ, единъ конъ и слуга (когато ходилъ по обиколка, земалъ по единъ бюлюкбашия съ сички сеймени и тешко на това село, гдѣ ще гостува); той повикалъ епархиотитѣ си, като ги благославялъ въ рѣчта си, казвалъ: „На грѣшнитѣ спасение е да даватъ пари на владицитѣ, да праватъ милостиня и черкви, манастире да подобновляватъ“. По това преправилъ и оголемилъ житнитѣ хамбаре — по голѣми и отъ державнитѣ, па тръгналъ по обиколка изъ цѣлата си епархия Софиис. и Берковска по водосвяти и повикалъ при себе си всички подвѣдомственни агенти, градски и селски попове и калугере, които са били изобилни прѣзъ това време. Строго имъ заповѣдва и казва (по турски): „Требе да знаете, пари ми трѣбватъ. Правото ми даждие удвоявамъ, именно: 1) филотимо, 2) енбатыкионъ, 3) воитиконъ, 4) канонизмо, 5) херетонизмо, 6) афорезмо (което често се употребляваше като черковно наказание), 7) ендафиязмо, 8) мнимосино, 9) литурги, 10) сирандарионъ, 11) перусионъ, 12) вула, 13) стефанозма, 14) пандахуси, 15) енгения. Вие ще ходите свободно изъ цѣлата ми богоспасаема епархия отъ село въ село, отъ кѣща въ кѣща, колиба или воденица, като опишете вси живуци съ децата въ единъ поме-